

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Sayı : B.050.İLİ.0070001-315-1/2599
Konu : Muhtarlık Hizmetlerinin Yürütülmesi

23/03/2009

- İlgi : a) Iğdır Valiliğinin 04.02.2009 tarihli ve B054VLK4760700-622-/80 sayılı yazısı.
b) Çorum Valiliğinin 25.02.2009 tarihli ve B054VLK4190700251-04/186 sayılı yazısı.
c) Bakanlığımız Hukuk Müşavirliğinin 18.03.2009 tarihli ve B050HUK00000002-647.
03.02/4427 sayılı yazısı.

Bazı illerimize bağlı köylerimizde seçmen sayısı dokuzun altına düştüğünden seçim yapılamayacağı, bu durumda köy mührünün kim tarafından kullanılacağı ve köy işlerinin nasıl yürütüleceği hususunda valiliklerimizce tereddüte düşülerek Bakanlığımızdan görüş talebinde bulunulmuştur.

Tereddüt edilen hususların giderilmesi için Bakanlığımız Hukuk Müşavirliğince oluşturulan görüş yazısı ekte gönderilmiştir.

Anılan görüşün İliniz dahilindeki Kaymakamlıklara da duyurularak gereğinin buna göre yapılmasını arz ve rica ederim.

Mustafa TEKMEN
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

EK :
1- Hukuk Müşavirliğinin Görüş yazısı
(3 sayfa)

Dağıtım :
Gereği :
81 İl Valiliğine

Bilgi :
Bakanlığımız Hukuk Müşavirliğine
(Ek konulmadı)

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı : B.05.0.HUK.0.00.00.00.2-647.03.02/ 4427
Konu: Muhtarlık Hizmetlerinin Yürütülmesi

18./03/2009

İLLER İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Iğdır Valiliğinin 04.02.2009 tarih ve B054VLK4760700-622-80 sayılı yazısı.

İlgi yazınızdan; Aralık İlçesine bağlı Tarlabası Köyünde seçmen sayısı dokuzun altına düştüğünden seçim yapılamayacağı, bu durumda köy mührünün kim tarafından kullanılacağı ve köy işlerinin nasıl yürütüleceği hususunda tereddüde düşüldüğü anlaşılmaktadır.

Hukuk Müşavirliğimizce konu hakkında 15.6.1994 tarih ve 81-106/2084 sayı ile, "...bir köyde yerleşik kimsenin kalmaması halinde, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmeliğin 40. maddesinin (A) veya (B) bentlerine göre köyün tüzel kişiliğinin kaldırılabilmesi mümkün olduğuna göre yerleşik nüfusu bulunan köyler için Köy Kanununun 89. maddesinin uygulanarak bu köylerin yukarıda adı geçen yönetmeliğin 40/A maddesi gereğince en yakın bir köye veya belediyeye bağlanması, köy hükmü şahsiyetinin gerçekleştiği tarihe kadar 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 33. maddesinin kıyasen uygulanarak muhtarlık görevinin mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından takdir edilen bir şahsa verilebileceği mütalaa edilmiştir" şeklinde görüş oluşturulmuştur.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü konu hakkında 03.03.2009 tarih ve 5726-62128 sayılı yazısı ile,

"...Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmeliğin 40 uncu maddesinin (d) bendinde belirtilen; "Ekonomik veya sosyal sebeplerle halkın, bulunduğu yerleşik yeri terk ederek ekonomik odaklara göç etmesi sonucunda o köyde yerleşik kimsenin kalmaması, hallerinde, köy tüzel kişilikleri bu Yönetmelik hükümlerine göre sona erdirilir." hükmü gereğince Tarlabası Köyünün tüzel kişiliğinin kaldırılabilmesi, eğer köyde yerleşik nüfus var ise, 442 sayılı Köy Kanunu'nun 89 uncu maddesinin uygulanarak köyün en yakın başka bir köye veya belediyeye bağlanabileceği,

Bu süreç tamamlanana kadar da 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen; "Boşalan muhtarlıklar için her yıl haziran ayının ilk pazar günü seçim yapılır. Seçim yapıncaya kadar muhtarlık görevi mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından atanacak muhtar vekili tarafından yürütülür." hükmünün kıyasen uygulanarak muhtarlık görevinin mülki idare amiri tarafından takdir edilen bir şahsa verilebileceği değerlendirilmektedir." şeklinde görüş bildirmiştir.

Aynı konuda ilgisi nedeni ile İller İdaresi Genel Müdürlüğünden alınan 12.03.2009 tarih ve 2197 sayılı görüş yazısında, 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun 27 inci maddesinin " Kanun ve nizamnamelerde sarahat olmayan ve hakkında hususi emir bulunmayan mesailde mafevkten istizan imkanı olmadığı takdirde vali, kaymakam ve nahiye müdürleri kendi içtihatlarıyla

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı : B.05.0.HUK.0.00.00.00.2-647.03.02/4427
Konu: Muhtarlık Hizmetlerinin Yürütülmesi

18.03/2009

hareket ederler ve tedbir alırlar" hükmü ile 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 9/C maddesinin "Vali, kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının neşir ve ilanını sağlamak ve Bakanlıkların talimat ve emirlerini yürütmekle ödevlidir. Bu işlerin gerçekleştirilmesi için gereken bütün tedbirleri almaya yetkilidir." hükmü ve 31/A maddesinin "Kaymakam kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarının neşir ve ilanını, uygulanmasını sağlar ve bunların verdiği yetkileri kullanır ve ödevleri yerine getirir." hükümlerinin, oluşturulacak Bakanlık görüşünde dikkate alınmasının uygun olacağı, belirtilmiştir.

Yüksek Seçim Kurulunun 05.07.2004 tarih ve 2373 sayılı, "Bir köyde seçim yapılabilmesi için, seçilme yeterliliğine sahip en az dokuz (9) kişinin olması gerektiğine ve ayrıca köyün tüzel kişiliğinin varlığını koruyor olmasının, bu sayının aranması zorunluluğunu ortadan kaldırmayacağı..." kararı gereği seçim yapılamayan köylerde, muhtarlık görevinin kimin tarafından yürütüleceğini belirleyen açık bir mevzuat hükmü bulunmamakta olup,

1- 442 sayılı Köy Kanununun 89 uncu maddesi, " İşbu Köy Kanunu kadın ve erkek nüfusu yüz elliden yukarı olan köyler içindir. Nüfusu yüz elliden aşağı olan köyler bu kanuna göre köy ahalisinden seçim hakkı olanların yarısından çoğunun istemesiyle etrafındaki bir saat ve ondan aşağı olan köylerden birine bağlanırlar veyahut vali veya kaymakam bu kanunun hangi maddeleri yapılacağını ayrıca emreder. Bu kabil köyler hiçbir köye bağlanmaz ve vali veya kaymakam da hiçbir emir vermezse eski göreneklerine göre işlerini yaparlar",

2- 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun "İçtihadî hareket" başlıklı 27 inci maddesi,

"Kanun ve nizamnamelerde sarahat olmayan ve hakkında hususi emir bulunmayan mesailde mafevkten istizan imkanı olmadığı takdirde vali, kaymakam ve nahiye müdürleri kendi içtihatlarıyla hareket ederler ve tedbir alırlar."

3- "2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 33 üncü maddesi, "Köy veya mahalle muhtarlığının herhangi bir sebeple boşalması halinde ihtiyar meclisi veya heyetinin birinci üyesi durumu, yazılı olarak ilgili seçim kuruluna ve mahallin en büyük mülkiye amirine bildirmek zorundadır.

Boşalan muhtarlıklar için her yıl haziran ayının ilk pazar günü seçim yapılır. Seçim yapılınca kadar muhtarlık görevi mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından atanacak muhtar vekili tarafından yürütülür."

4- Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmeliğin "Köy Tüzel Kişiliğinin Sona Ermesi Halleri" başlıklı 40 inci maddesi,

"5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2 nci maddesinin A, B, C, Ç ve 7267 sayılı kanunla değişik (D) bendine göre;

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı : B.05.0.HUK.0.00.00.00.2-647.03.02/ 4427
Konu: Muhtarlık Hizmetlerinin Yürütülmesi

18./03/2009

A) 442 sayılı Köy Kanununun 89; maddesine göre bir köyde seçim hakkı olanların yarısından bir fazlasının, köyün tüzel kişiliğinin kaldırılarak yakın bir köye veya belediyeye bağlanmasını istemeleri;

...

D) Ekonomik veya sosyal sebeplerle halkın, bulunduğu yerleşik yeri terk ederek ekonomik odaklara göç etmesi sonucunda o köyde yerleşik kimsenin kalmaması,

E) Köyün yerleşme yerinin ve arazilerinin baraj gölü altında kalması veya büyük sanai kuruluşlar için kamulaştırılması,

Hallerinde, köy tüzel kişilikleri bu Yönetmelik hükümlerine göre sona erdirilir." hükümlerini amirdir.

Yukarıda sıralanan mevzuat hükümleri çerçevesinde Müşavirliğimizce yapılan incelemede;

Köy Kanununun 89 ve Dahiliye Memurları Kanununun 27 inci maddeleri ile Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmeliğin 40 ıncı maddesi hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 33 üncü maddesinde bulunan "...Seçim yapılmaya kadar muhtarlık görevi mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından atanacak muhtar vekili tarafından yürütülür" hükmüne kıyasen, köyde bulunan ve seçilme yeterliğine sahip birinin Vali ve/veya Kaymakam tarafından muhtar vekili olarak görevlendirilebileceği değerlendirilmekte olup, 15.6.1994 tarih ve 81-106/2084 sayılı görüşümüzde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Alim BARUT
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

DAĞITIM _____ :

Gereği için _____ :

- İçişleri Bakanlığına

(İl Mahalli İdareler Müdürlüğü)

Bilgi için _____ :

- İller İdaresi Genel Müdürlüğüne